

น้ำปราจีนบุรี ถึง) แปดริ้ว

ชาวบ้านสู้ภัยตามฤดูกาล

ชาวปราจีนบุรีเผชิญปัญหาน้ำท่วมตั้งแต่ วันที่ 19 กันยายน ที่ผ่านมาก กระแสน้ำป่าไหลบ่าจาก ต้นน้ำแม่น้ำปราจีนบุรี และบริเวณเชิงอุทยานแห่งชาติ เขาใหญ่และทับลาน ฝนป่ามรดกโลก ทะลักเข้าพื้นที่ อ.นาดี กับ อ.กบินทร์บุรี จากนั้นมวลน้ำขยายวงไปตาม สายธารธรรมชาติเข้าสู่ อ.ศรีมหาโพธิ์ อ.ประจันตคาม อ.ศรีมหาโพธิ์ อ.เมืองปราจีนบุรี และ อ.บ้านสร้าง ทั้ง 7 อำเภอเต็มไปดด้วยน้ำ กระทั่งทางจังหวัดต้องประกาศ เป็นพื้นที่ภัยพิบัติ

มวลน้ำที่หลากมาท่วมเขตเทศบาลตำบลกบินทร์ จุดต้นน้ำ หรือ จุดกำเนิดของแม่น้ำปราจีนบุรี จาก แควหนุมานที่น้ำไหลมาจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และอุทยานแห่งชาติทับลาน ไหลมาบรรจบรวมกับแคว พระประทินที่น้ำไหลมาจาก จ.สระแก้ว รวมกันเป็นต้นน้ำ ของแม่น้ำปราจีนบุรี ที่เทศบาลตำบลกบินทร์ เมื่อน้ำ ฝนจาก จ.สระแก้ว ที่มีปริมาณสูง ประกอบกับน้ำป่า จากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ไหลมาบรรจบกันที่ต้นน้ำ ก็เกิดภาวะล้นตลิ่งขึ้นทันที

ส่วนความรุนแรงของสถานการณ์เกิดขึ้น เมื่อ ถนนสาย 359 หรือสระแก้วตัดใหม่ (เขาหินซ้อน- สระแก้ว) น้ำท่วมเส้นทางการจราจรไม่สามารถใช้เส้น ทางได้ รวมถึงถนนสาย 33 หรือสุวรรณศร (สระแก้ว- กบินทร์บุรี) ปิด 1 ช่องการจราจร จากนั้นมาความ รุนแรงของปัญหาก็ครอบคลุมไปที่บริเวณชุมชนตลาด เก้า และตลาดสดเทศบาลตำบลกบินทร์ น้ำเอ่อท่วมสูง กว่า 2 เมตร ต่อเนื่องถึงเขตเทศบาลตำบลศรีมหาโพธิ์ อ.ศรีมหาโพธิ์ และในเขตเศรษฐกิจ ย่านการค้า เทศบาลเมืองปราจีนบุรี

ขณะที่การรับมือกับสถานการณ์ในช่วงที่ผ่านมา ฝ่ายปกครอง โดย จ.ปราจีนบุรี ร่วมกับหน่วยทหาร ในที่ตั้งคือกองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ หรือ “บูรพาพยัคฆ์” หน่วยรบภาคตะวันออก มณฑลทหาร บกที่ 12, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หน่วย กู้ภัย สาธารณสุข ได้บูรณาการร่วมกันวางแผนป้องกัน ภัยน้ำท่วมล่วงหน้าแล้ว เช่น การขนย้ายสิ่งของ ขนย้าย คน การลงพื้นที่ช่วยเหลือ การตั้งศูนย์พักพิงผู้ประสบ ภัย การระดมบล็อกน้ำในเขตเศรษฐกิจ หรือชุมชน เช่น ที่เทศบาลเมือง จ.ปราจีนบุรี ที่น้ำท่วมสามารถ ระดมเครื่องสูบน้ำกว่า 25 เครื่องมาสูบน้ำออกจนกลับ มาปกติ การใช้เรือผลักดันน้ำจากหน่วยชลประทาน ทำให้ยังคงประคองสถานการณ์ต่อไปได้

“สถานการณ์ที่เกิดขึ้น อำนาจการสั่งการ โดยตรงยังคงอยู่ที่ผู้ว่า โดยที่ จ.ปราจีนบุรี ประสบ ปัญหาหลายระลอก นายทศ (น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) เคยนำคณะลงพื้นที่เมื่อ 29 กันยายน พร้อม กับ รมว.มหาดไทย (จารุพงศ์ เรืองสุวรรณ) และคุณ บรรหาร ศิลปอาชา (ประธานที่ปรึกษาหัวหน้าพรรค ชาติไทย) วันนั้นสิ่งที่สั่งการในที่ประชุม คือ ขอให้ทุก ฝ่ายประสานเร่งรัดการระบายน้ำเพื่อคืนสถานการณ์ ให้กลับเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็ว การทำงานในขณะนี้จึง เป็นทางจังหวัดโดยตรง ร่วมกับทางกรมชลประทาน ที่จะแลกเปลี่ยนสถานการณ์เน้นไปที่การเฝ้าระวังน้ำ และให้สัญญาณในแง่ของการผันน้ำ เพื่อที่จะรับรู้รวม กันว่าพื้นที่ไหนที่จะลดลง พื้นที่ไหนที่จะเผชิญปัญหา ต่อไปอีก” แหล่งข่าวจากฝ่ายปกครองให้ความเห็น ขณะเดียวกัน ย้อนไปเมื่อวันที่ 20 กันยายน ที่

ผ่านมา จ.ฉะเชิงเทรา เริ่มประสบกับภัยน้ำท่วม โดยพื้นที่แรกที่รับน้ำคือ ที่ ต.ลาดกระทิง อ.สนามชัยเขต ระดับน้ำที่ท่วมในขณะนั้นสูงราว 50 เซนติเมตร โดยศูนย์กลางของการบ่งชี้ถึงสถานการณ์อยู่ที่โรงเรียนบ้านห้วยหิน หมู่ 1 ต.ลาดกระทิง เพราะต่อมามีคำสั่งจากผู้บริหารสถานศึกษาให้หยุดการเรียนการสอน เพราะเกรงว่าจะเกิดอันตรายต่อนักเรียน ต่อมาวันที่ 21 กันยายน โรงเรียนบ้านนาโพธิ์ และอีกหลายหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ ต.ท่ากระดาน อ.สนามชัยเขต ก็เผชิญกับน้ำป่าหลากเข้าพื้นที่ กระทบต่อโรงเรียนและชุมชน 5 หมู่บ้าน ในพื้นที่ต่ำทางตอนใต้ของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ทั้งอ่างแควระบม และอ่างเก็บน้ำสี่ดัด โดยระดับน้ำที่ท่วมพื้นที่สูง 1 เมตร

การช่วยเหลือในระดับอำเภอและจังหวัดนั้น ยังไม่มีความเคลื่อนไหวใดๆ โดยสถานการณ์ทั้งหมดได้ถูกปล่อยให้หน่วยงานในพื้นที่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) บริหารจัดการกันเอง โดยมุ่งเน้นไปที่การช่วยเหลือเฉพาะหน้า ในส่วนของการช่วยเหลือด้านถุงยังชีพ อพยพผู้ประสบภัยไปยังพื้นที่ที่ปลอดภัย ต่อมาเมื่อมวลน้ำได้บ่าลงสู่พื้นที่ลุ่มทางตอนล่าง ไหลเข้าท่วมพื้นที่ ต.เกาะขนุน ต.ท่าถ่าน และ ต.พนมสารคาม อ.พนมสารคาม ซึ่งเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่และเป็นชุมชนหนาแน่น มีทั้งโรงพยาบาล พนมสารคาม วัด และโรงเรียน ตลอดจนย่านการค้า คือ ตลาดท่าถ่าน ทางหน่วยงานภาครัฐทั้งระดับอำเภอ ระดับจังหวัดจึงเริ่มที่จะเข้าไปดูแล โดยเฉพาะการติดตามสถานการณ์ และจัดการมวลน้ำ ด้วยการควบคุมการเปิดปิดการระบายประตูน้ำต่างๆ ในลุ่มน้ำคลองท่าลาด

ส่วนเขตพื้นที่ทางตอนบนเหนือของ จ.ฉะเชิงเทรา ทั้งในเขต จ.ปราจีนบุรี และ จ.สระแก้ว ที่เกิดภาวะน้ำท่วมมวลน้ำจาก อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี ได้ไหลลงมาตามลำน้ำ

บางปะกง ผ่าน อ.ศรีมหาโพธิ์ อ.เมืองปราจีนบุรี และ อ.บ้านสร้าง สุเขต จ.ฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นจังหวัดปลายทางก่อนออกสู่ทะเล

สถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม มวลน้ำจาก จ.ปราจีนบุรี ได้ไหลบ่าเข้าท่วมพื้นที่ทางตอนบนระหว่างรอยต่อปราจีนบุรี กับฉะเชิงเทรา ที่บ้านบางกระดาน ต.บางกระเจ็ด อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา ขณะเดียวกันยังมีมวลน้ำบางส่วนไม่ได้ไหลลงมาตามลำน้ำบางปะกงเพียงเส้นทางเดียว แต่กลับไหลล้นบ่าข้ามทุ่งศรีมหาโพธิ์ (โคกปี่) เข้าสู่พื้นที่เขต อ.ราชสาส์น ในเวลาที่ใกล้เคียงกัน ประกอบกับในพื้นที่ อ.ราชสาส์น และอ.บางคล้านั้น ได้มีมวลน้ำที่ไหลบ่าลงมาจากพื้นที่ทางตอนบน ในเขต อ.พนมสารคาม ที่ถูกน้ำป่าท่วมอยู่ก่อนหน้าแล้ว ยิ่งทำให้ระดับน้ำสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และยังคงเป็นการหลงไหลลงมารวมกันจากพื้นที่รอบด้านหลายทิศทาง จนทำให้หน่วยงานราชการขณะนั้นไม่สามารถที่จะเข้าไปบริหารจัดการได้ และเกินกว่าการประเมินสถานการณ์ไว้ในที่ประชุม สถานการณ์จึงไม่สามารถที่จะแก้ไขได้อย่างทันท่วงที

มวลน้ำเหล่านี้ยังขยายตัวออกไปท่วมพื้นที่เป็นวงกว้างถึง อ.แปลงยาว และ อ.บ้านโพธิ์ ตลอดจนยังมีมวลน้ำจากทางตอนบนของลุ่มน้ำ จ.นครนายก ได้ไหลบ่าเข้าท่วมในเขตพื้นที่ ต.บึงนารางย์ ต.ดอนฉิมพลี ต.ดอนเกาะกา และต.โยธะกา ในเขตท้องที่ อ.บางน้ำเปรี้ยว อีกด้วย ทั้งที่อยู่ทางด้านฝั่งขวาของลำน้ำบางปะกงติดกับพื้นที่เขตหนองจอก กรุงเทพฯ

ส่วนการบริหารจัดการ และความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่เกิดน้ำท่วม ภาพของหน่วยงานที่มีความพร้อมและรวดเร็วที่สุด คือ หน่วยทหารในพื้นที่ ที่สามารถแทรกซึมเข้าถึงประชาชนได้ดีกว่าหน่วยงานอื่นๆ ส่วนหน่วยงานระดับ อบต. และกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้น บางแห่งยังเกิดความสับสน และผิดพลาดรวมทั้งยังมีการแบ่งสายทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง กับสถานการณ์น้ำท่วมด้วย ทำให้ความช่วยเหลือหรือการดูแลผู้ประสบภัยยังทำได้ไม่ดีพอ อย่างชีพที่ได้อรับแจกมานั้น มีเพียงข้าวสาร 5 กิโลกรัม บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป 3 ห่อ ปลากระป๋อง 3 กระป๋อง และน้ำดื่ม 3 ขวด สิ่งเหล่านี้ยังชีพจริงได้เพียง 3 มื้อเท่านั้น

นี่เป็นภาพรวมของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้ และรูปแบบการจัดการปัญหาของหน่วยงานในพื้นที่ที่ยังคงถูกให้น้ำหนักว่าเป็นภัยเฉพาะหน้า

● มานิตย์ สันบุญ/สหชนาพร อินจันทร์

/กัมปนาท ชันตระกูล ●